

Sz. P.

Ryszard Ochwat, Dyrektor Biura

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Dot. opinia w sprawie założeń i koncepcji programu „Prosument”, wersja 16/05/13, pismo z 29 maja 2013

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 31 maja, uprzejmie informuję, że Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej (ZP FEO) z zadowoleniem przyjmuje informację o pracach na rzecz ustanowienia przez NFOŚiGW nowego instrumentu mikrofinansowania oraz o postępach w przygotowaniu nowego programu wsparcia mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii pn. „Prosument - linia dofinansowania zwrotnego z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji proekologicznych dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych”. Jest nam szczególnie miło z powodu wykorzystania naszej wstępnej propozycji programu przekazanej do NFOŚiGW z dnia 4 marca. Dziękuję też za zwrócenie się z prośbą o wyrażenie opinii ZP FEO już na wstępnym etapie tworzenia nowego programu, gdy można się jeszcze odnieść zarówno do propozycji rozwiązań technicznych oraz konkretnych zapisów jak i spraw zasadniczych. Doceniamy szeroką koncepcję programu (dającej szansę praktycznie każdemu prosumentowi), długofalowość, położenie nacisku na jakość rozwiązań technicznych, w tym zasadę aby „płacić za efekt użytkowy”. Ale pragniemy aby niniejsza opinia była przydatna dla Państwa. Dlatego niezależnie od pełnego poparcia dla samej idei programu (naszym zdaniem przełomowej) oraz naszego uznania dla prac podjętych przez NFOŚiGW, poniżej odniesiemy się tylko do tych zapisów aktualnej koncepcji Programu „Prosument”, które budzą obecnie nasze największe wątpliwości oraz, naszym zdaniem, wymagają korekt.

Uwagi o charakterze ogólnym

1. Udział kotłów gazowych w programie.

Nie widzimy uzasadnienia dla uwzględnienia w programie „Prosument” kotłów na gaz. Jest to odrębna i nieprzystająca kategoria technologii w stosunku do pozostałych. Zaburza spójność programu i narusza konkurencyjność w obrębie całej grupy mikroinstalacji OZE. Burzy pierwotne ukierunkowanie programu i jego „zwymiarowanie” dla mikroinstalacji OZE. Pozostawienie programu w takiej wersji nie pozwoli na osiągnięcie jego założonych celów. Z uwagi na proponowaną identyczną wysokość wsparcia, bez względu na różne poziomy konkurencyjności technologii kotłów gazowych (znanej od dekad i powszechnie stosowanej) i innowacyjnych ale jeszcze droższych rozwiązań w branży OZE, „Prosument” stanie się w praktyce programem dofinansowania jedynie kotłów na gaz. A więc technologii która nigdzie w UE nie jest wspierana przez rządy (są za to kraje jak Dania, które od br. wręcz zabraniają stosowania tych urządzeń w nowych budynkach). Nie widzimy obecnie żadnego istotnego uzasadnienia gospodarczego aby wspierać zakup kotłów na gaz, a wydatkowanie środków publicznych na taki cel

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej

Adres rejestrowy:
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

Nr konta: 87 1060 0076 0000 3380 0003 0731

Adres korespondencyjny:
ul. Mokotowska 4/6
00-641 Warszawa

www.zpfeo.org.pl
zpfeo@zpfeo.org.pl
tel. (22) 875-86-78

jest naszym zdaniem nieuzasadnione ekonomicznie. Budzi to też olbrzymie wątpliwości natury społecznej. Dofinansowanie dotyczyć może bowiem tylko tych mieszkańców, którzy są przyłączeni do sieci gazowej (czyli zapewne już mają lub – bez wsparcia - zamierzają kupić/wymienić kocioł gazowy). Pomimo atrakcyjności takich inwestycji, potencjał rynku w tym przypadku jest niewielki, tymczasem potrzeba wsparcia jest szczególnie oczywista tam, gdzie sieci gazowej nie ma i gdzie są dostępne największe odnawialne zasoby energii. Wsparcie budowy kotłów gazowych nie zmieni struktury paliwowej, ale utrudni konieczność ew. odchodzenia także od gazu w kierunku krajowych źródeł bezemisyjnych i narazi beneficjentów programu na konieczność (choćby z uwagi na trwałość przedsięwzięcia) korzystania z gazu niezależnie od nieprzewidywalnej i być może nieakceptowalnie wysokiej ceny lub utrudni zachowanie zasady trwałości efektów przedsięwzięcia. Taka sytuacja miała miejsce w poprzedniej dekadzie w wyniku wspierania przez NFOŚiGW instalowania kotłów olejowych, np. w szkołach.

Uwzględnienie kotłów na gaz znacząco pogarsza wskaźniki realizacji założonych celów programu (organicznie emisji CO₂ i zwiększenie produkcji energii z OZE). Przy podobnym budżecie programu wg koncepcji ZP FEO przesłanej do NFOŚiGW w marcu i obejmującej tylko mikroinstalacje OZE (bez udziału gazu) obliczone wskaźniki osiągnięcia celu są od 20% (redukcja emisji) do 120% (produkcja energii z OZE) wyższe niż w sytuacji gdy program uwzględnia kotły na gaz i systemy kogeneracji gazowej – por. tabela.

Wskaźniki osiągnięcia celów programu zdefiniowane zgodnie z załącznikiem do programu Prosument	Program Prosument z 31 maja, z kotłami na gaz	Propozycja ZP FEO z 4 marca, bez kotłów na gaz
1) Średnioroczne ograniczenie redukcji emisji CO ₂ 2013-2018 [Mg/rok]	400 000	474 000
1') Ograniczenie redukcji emisji CO ₂ w 2018 r. [Mg/rok]	b.d.	649 000
2) Średnioroczna produkcja energii z OZE w latach 2013-2026 [MWh/rok]	350 000	777 000
2') Produkcja energii z OZE w 2016 r. [MWh/rok]	b.d.	1 318 000

Warto też zauważyć, że w praktyce wraz najbardziej prawdopodobnym, przy proponowanych warunkach dofinansowania, faktycznym pochłanianiem *gro* środków programu przez kotły gazowe następować będzie dalsze pogarszanie wielkości ww. obu wskaźników osiągnięcia celów aż do niemalże zera. Dotyczy to też wskaźnika nr 1 (redukcja emisji CO₂), gdyż zasadniczym modelem realizacji inwestycji stanie się nie przynosząca istotnej redukcji zamiana typu „gaz na gaz” (zamiana urządzenia na podobne w standardzie przy braku zmiany paliwa, gdyż kotły węglowe stosowane są tam gdzie nie ma dostępu do gazu). Z uwagi na większą atrakcyjność może też dochodzić do zamiany kotłów na biomasę kotłami na importowany gaz i paliwa płynne. Wspieranie kotłów gazowych nie przyniesie istotnej wartości dodanej dla gospodarki (import paliw i, w znacznej części, urządzeń) i nie wspiera rozwoju zielonej gospodarki. Byłoby też niedobrze gdyby w efekcie realizacji programu słowo „prosument” i OZE zostały w społecznym odbiorze utożsamione z kotłami na gaz, olej opałowy czy LPG, gdyż byłaby to dezinformacja.

Wniosek:

ZP FEO, wobec niezgodności z konkretnymi celami „Prosumenta” i w znacznej części celami polityki rozwoju postuluje całkowite wyeliminowanie kotłów gazowych z systemu wsparcia. Wątpliwości, z uwagi na bardzo wysokie koszty redukcji emisji CO₂ przy braku wkładu w realizację wskaźnika nr 2 (produkcja energii z OZE), budzi też ujęcie w programie wsparcia systemów kogeneracyjnych na gaz, nawet jak pod względem innowacyjności technologicznej i parametrów kosztowych jest to technologia podobna do OZE.

2. Organicznie formy wsparcia do kredytów preferencyjnych

Uruchomienie programu w wersji z instrumentem zwrotnym w postaci kredytu preferencyjnego (bez dotacji) wydaje się być oderwane od realiów ekonomicznych w jakich funkcjonują mikroinstalacje OZE. Dotychczasowy generalny (poza kolektorami słonecznymi) brak wsparcia dla rozwoju mikroinstalacji OZE w Polsce uniemożliwił ich komercjalizację, a plan uruchomienia „Prosumenta” w okresie spadku cen gazu i energii elektrycznej (jest to okres przejściowy, ale wpływający na zachowania inwestorów) nie pozwoli na rozpoczęcie procesu komercjalizacji rozwiązań „prosumenckich”. W obecnej wersji, w obszarze dotyczącym OZE, program Prosument nie przyniesie

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej

Adres rejestrowy:

ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

Nr konta: 87 1060 0076 0000 3380 0003 0731

Adres korespondencyjny:

ul. Mokołowska 4/6
00-641 Warszawa

www.zpfeo.org.pl
zpfeo@zpfeo.org.pl
tel. (22) 875-86-78

efektów w postaci „krzywej uczenia się” czy efekty skali (w efekcie osiągnięcia „masy krytycznej” inwestycji), a co najwyżej może doprowadzić do promocji rozwiązań absolutnie poniżej wymagań i oczekiwań prosumentów oraz nie doprowadzi do rozwoju technologii w zakresie poprawy sprawności, niezawodności. Nie spowoduje spadku kosztów. Zamiast pobudzenia rynku może go zepsuć. Nie wesprze rozwoju krajowej zielonej gospodarki. Utrudni wręcz obecne wysiłki firm na rzecz inwestowania w badania i rozwój (zaproponowany instrument wsparcia będzie preferował rozwiązania nieinnowacyjne) oraz w rozwój krajowego przemysłu (brak perspektywy rynku). Program realizowany w obecnej wersji nie doprowadzi trwałej poprawy konkurencyjności branży mikroinstalacji. Obawiamy się, że będzie służył co najwyżej doraźnemu importowi najtańszych rozwiązań spełniających co najwyżej minimalne wymogi techniczne programu w zakresie jakości.

Tezy te znajdują potwierdzenie w wynikach analiz i opracowaniach przekazanych wcześniej NFOŚiGW przez ZP FEO. W najnowszym opracowaniu „Plan rozwoju mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii do 2020 roku” wskazywaliśmy na proste okresy zwrotu inwestycji (wg danych dla 2013 roku) w mikroinstalacje OZE do produkcji ciepła i energii elektrycznej (zarówno tych przyłączonych do sieci jak i tzw. „off grid”). W tabeli przedstawione są wartości prostych okresów zwrotu dla mikroinstalacji OZE przy założeniu wzrostu kosztów paliw i energii o 5-10% na rok (średnio 7%).

Instalacje OZE - produkcja energii elektrycznej	Poniżej 10 kW	10 - 40 kW	Powyżej 40 kW
okres zwrotu przy sprzedaży energii do sieci (w systemie zielonych certyfikatów)			
Instalacje fotowoltaiczne	16,4	11,7	11,0
Małe elektrownie wiatrowe	> 20	17,7	11,2
Mikrobiogazownie	b.d.	> 20	17,6
Układy kogeneracyjne na biopłyny	> 20	> 20	> 20
okres zwrotu przy oszczędzaniu energii (konsumpcja całej energii z OZE, magazynowanie energii, odbiorca podłączony do sieci)			
Instalacje fotowoltaiczne	> 20	19,5	19,2
Małe elektrownie wiatrowe	> 20	> 20	19,6
Mikrobiogazownie	b.d.	> 20	> 20
Układy kogeneracyjne na biopłyny	> 20	> 20	> 20
okres zwrotu przy <i>net-meteringu</i> (nadwyżki energii z OZE przesyłane do sieci, brak magazynowania energii)			
Instalacje fotowoltaiczne	18,3	14,9	14,2
Małe elektrownie wiatrowe	> 20	19,0	13,5
Mikrobiogazownie	b.d.	> 20	13,9
Układy kogeneracyjne na biopłyny	> 20	14,5	11,8
Instalacje OZE - produkcja ciepła	Poniżej 10 kW	10 - 40 kW	Powyżej 40 kW
okres zwrotu w porównaniu do kotła węglowego			
Geotermalne pompy ciepła	> 20	> 20	> 20
Instalacje kolektorów słonecznych	> 20	19,1	16,8
Małe automatyczne kotły na czystą biomasę	18,3	18,2	17,6
okres zwrotu w porównaniu do kotła gazowego			
Geotermalne pompy ciepła	> 20	17,9	16,8
Instalacje kolektorów słonecznych	17,2	15,2	13,2
Małe automatyczne kotły na czystą biomasę	11,2	11,1	10,2

Z wyników analiz zamieszczonych w tabeli wynika, że zwłaszcza w przypadku instalacji najmniejszych, typowych dla gospodarstw domowych (o mocy poniżej 10 kW), mikroinstalacje OZE mają często okres zwrotu dłuższy niż 20 lat,

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej

Adres rejestrowy:
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

Nr konta: 87 1060 0076 0000 3380 0003 0731

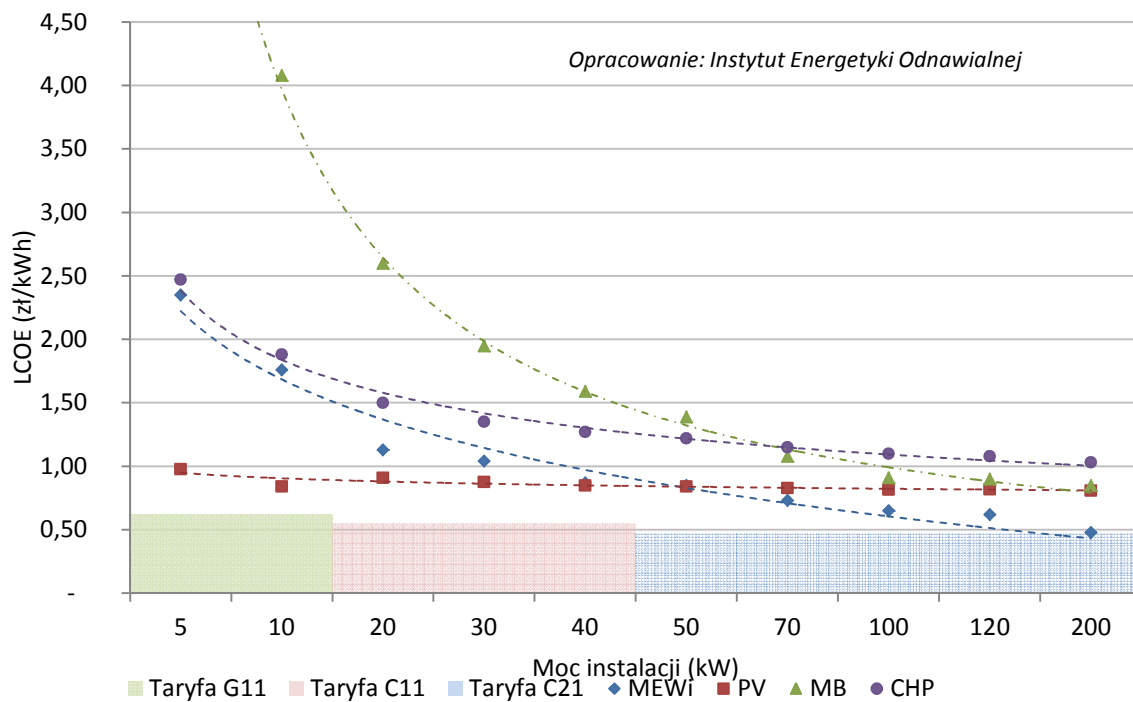
Adres korespondencyjny:
ul. Mokołowska 4/6
00-641 Warszawa

www.zpfeo.org.pl
zpfeo@zpfeo.org.pl
tel. (22) 875-86-78

czyli inwestycje takie nie pozwalają na zwrot nakładów w okresie ich trwałości (użytkowania). Kryterium prostego okresu zwrotu posługują się zazwyczaj prosumenci przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnej.

Przeprowadzone ostatnio badania opinii publicznej w tym zakresie (badanie marcowe TNS OBOP, pełne wyniki badań przekazaliśmy Państwu wcześniej) pokazują że indywidualni inwestorzy oczekiwaliby prostych okresów zwrotu poniżej 10 lat, a w zdecydowanej większości nawet poniżej 5 lat. Tymczasem przewidziany w „Prosumencie” maksymalny 7-letni okres kredytowania dla osób fizycznych (najmniejsze instalacje) jest za krótki i nie pozwoli w tym okresie na jego spłatę nawet w połowie. Beneficjent rzeczywiście chce pro-ekologicznie i efektywnie wydać pieniądze i zaoszczędzić, ale w takich przypadkach nie zawsze umie policzyć efekty. Dlatego tak ważne jest uczciwe przedstawienie oferty w samym programie (nie tylko przez banki i dostawców rozwiązań w ramach kampanii reklamowej).

Wyniki te wskazują, że aby pobudzić inwestycje w mikroinstalacje, z zwłaszcza te o mocy poniżej 10 kW, inwestorzy muszą skorzystać albo z systemu dotacji inwestycyjnych albo wsparcia w postaci np. stałych taryf – w przypadku mikroinstalacji *on grid* do wytwarzania energii elektrycznej. W sposób poglądowy, w odniesieniu do taryf na energię, wyniki analiz ekonomicznych przedstawia rysunek.

Rys. Wyniki obliczeń kosztu energii elektrycznej z mikroinstalacji OZE w funkcji mocy zainstalowanej (dane za 2012 rok). Ozn.: MEWi – mikrowiatraki, PV-systemy fotowoltaiczne- MB, mikrobiogazownie, CHP-mikrokogeneracja

W przypadku produkcji energii elektrycznej w mikroinstalacjach OZE powyższe wyniki potwierdzają analizy Ministerstwa Gospodarki wykonane na potrzeby określenia intensywności wsparcia w projekcie ustawy o odnawialnych źródłach energii. Ministerstwo proponuje dla mikroinstalacji OZE tzw. „taryfy stałe”, które są 2-3 krotnie wyższe od ceny energii na rynku dla odbiorców końcowych. Potwierdza to tylko, że na obecnym etapie rozwoju mikroinstalacji OZE do wytwarzania energii elektrycznej proponowany w programie „Prosumen” kredyt preferencyjny (nawet z oprocentowaniem 1%, choć przy wysokich opłatach bankowych) nie może być ekwiwalentem wsparcia dla tak dużej luki finansowej. Nawet prosta analiza ekonomiczna prowadzi do wniosku, że kredyt musiałby mieć „ujemne oprocentowanie” co w rzeczywistości gospodarczej nie występuje i czego odpowiednikiem w przypadku programu „Prosumen” może być tylko dotacja (w przypadku ustawy o OZE system taryf gwarantowanych).

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej

Adres rejestrowy:
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

Nr konta: 87 1060 0076 0000 3380 0003 0731

Adres korespondencyjny:
ul. Mokołowska 4/6
00-641 Warszawa

www.zpfeo.org.pl
zpfeo@zpfeo.org.pl
tel. (22) 875-86-78

Są zatem poważne przesłanki aby twierdzić, że program w obecnej wersji, wyłącznie z instrumentem zwrotnymi, nie spotka się z akceptacją na rynku (są przykłady banków prowadzących kosztowne administracyjne i martwe programy kredytowe na OZE z nikłym zainteresowaniem ze strony klientów, potwierdzone statystykami). Także z doświadczeń obecnego, tak dobrze przyjętego przez rynek programu dotacji - dopłat do kolektorów słonecznych wynika, bardzo duża część klientów spłaca kredyt „od razu” po uzyskaniu dotacji NFOŚiGW - nie są zainteresowani kredytem. Za wsparciem formami pomocy bezwrotnej przemawia też wybór grupy docelowej i założeń programu pozwalających na uniknięcie problemów z pomocą publiczną. Instrumenty zwrotne powinny być w pierwszym rzędzie stosowane dla podmiotów gospodarczych, gdyż w tych przypadkach dotacje rzeczywiście mogą zaburzać rynek. Zwracamy uwagę na fakt, że także w przypadku programu dopłat do kolektorów słonecznych NFOŚiGW słusznie stopniowo zmniejsza dopuszczalną wysokość wsparcia, z czym się zgodziliśmy. Znamy bowiem skutki gwałtownego wycofania dotacji w niektórych krajach UE (dysponujemy analizami i przykładami dla kilku krajów, w tym np. dla Niemiec), które zamiast prowadzić do adaptacji rynku to warunków ramowych prowadziły do jego załamania, a ponowne (z konieczności) uruchamianie dotacji cofało rynek do punktu wyjścia.

Nie oznacza to oczywiście, że dotacje są niezbędne w długim okresie. Stworzenie rynku masowego spowoduje spadek kosztów urządzeń oraz zoptymalizowanie łańcucha dostaw (m.in. zmniejszanie kosztów projektowania i instalowania) przyniesie obniżenie kosztów energii z mikroinstalacji OZE, a wraz z nieuchronnym wzrostem cen paliw i energii wyraźne obniżenie okresów zwrotu do poziomu akceptowalnego przez szerokie rzesze prosumentów. Wg analiz Instytutu Energetyki Odnawialnej (*op. cit.*) rozwój rynku masowego powinien doprowadzić do obniżenia kosztów energii z mikroinstalacji w 2020 roku o 10-50%, a uwzględniając trendy wzrostu cen energii z paliw kopalnych doprowadzi do wyeliminowania potrzeby jakiegokolwiek wsparcia mikroinstalacji jeszcze przed końcem dekady.

Dodam że zdajemy sobie sprawę z różnych ograniczeń, też budżetowych. Ale sadzimy, że tak ważny program powinien przede wszystkim uwzględniać cele (produkcja energii z OZE celem wypełnienia zobowiązań – KPD) oraz aktualne realia techniczne i rynkowe.

Wniosek

Program „Prosument” nie przeniesie efektów, a niosąc ze sobą pewne koszty może nawet przynieść szkody rynkowe o ile będzie bazował na samym początku jedynie na instrumencie kredytu preferencyjnego. Dotyczy to wszystkich mikroinstalacji OZE, zarówno instalacji do wytwarzania energii elektrycznej *off grid* oraz instalacji do wytwarzania „zielonego” ciepła, ale także instalacji *on grid*, przynajmniej do momentu wejścia w życie systemu wsparcia proponowanego w projekcie ustawy o OZE. Uruchomienie rynku bazującego na jakości urządzeń i efekcie użytkowym, wymaga przynajmniej w początkowym okresie wsparcia dotacjami inwestycyjnymi w wysokości zaproponowanej przez ZP FEO – 30-50%. Powinny to być jednak dotacje gasnące w czasie, zgodnie z wynikami monitoringu programu i rynku.

W drugim kroku (od 2015), w wyniku ewaluacji, zależnie od postępów w rozwoju technologii i potrzeb rynku oraz stanu wdrożenia regulacji, należałoby rozważyć wprowadzenie dotacji w postaci umarzalnych kredytów (20-40%) po 1-2 latach eksploatacji, o ile spełnione będą (potwierdzone pomiarem) zakładane efekty użytkowe mierzone ilością energii zarówno wyprodukowanej jak i zaoszczędzonej.

W trzecim kroku (od 2016/2017 roku), wraz z poprawą konkurencyjności technologii, zwiększeniem doświadczeń uczestników rynku i operatora programu oraz wzrostem świadomości jego beneficjentów, można będzie stopniowo wprowadzać mechanizmy zwrotne.

Doprowadzenie do pełnej komercjalizacji jest dużym wyzwaniem, ale byłoby to największe osiągnięcie programu NFOŚiGW i jest to możliwe jedynie w efekcie kontrolowanego/sterowanego procesu łączącego rozwój technologii z budową rynku na zdrowych zasadach.

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej

Adres rejestrowy:
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

Nr konta: 87 1060 0076 0000 3380 0003 0731

Adres korespondencyjny:
ul. Mokołowska 4/6
00-641 Warszawa

www.zpfeo.org.pl
zpfeo@zpfeo.org.pl
tel. (22) 875-86-78

Uwagi szczegółowe

rozd. 3. Budżet

Budżet w wysokości 600 mln PLN, przy okresie wdrożenia programu na 5 lat, a okresie wydatkowania do 7 lat, przy 8 typach przedsięwzięć daje stosunkowo niewielki budżet na każde przedsięwzięcie. Trudno będzie o widoczne efekty, a tym bardziej o uzyskanie efektu skali i krzywej uczenia się. Np. przy średniej łącznej wielkości kredytu na poziomie 350 tys. PLN możliwe byłoby sfinansowanie tylko po ok. 35 inwestycji danego rodzaju w całej Polsce rocznie. Poza brakiem „masy krytycznej” pozwalającej na rozwój rynku, obawiać się można też bardzo wysokich jednostkowych kosztów transakcyjnych związanych z realizacją programu.

rozd. 7. Szczegółowe zasady udzielenia dofinansowania

Forma dofinansowania w postaci środków udostępnianych bankom na udzielenie kredytów bankowych nie odpowiada realiom rynkowym i ekonomicznym. Uruchomienie programu wymaga dotacji w pierwszych dwu latach jego realizacji z zapowiedzią obniżenia intensywności pomocy publicznej w następnych latach. Warunki finansowe nie są atrakcyjne dla beneficjentów nawet jeśli chodzi o sam kredyt. Wysokość prowizji i opłat związanych z kredytem – nie więcej niż 6% kwoty – konkurencyjna. Dla przykładu poniżej w tabeli dokonano porównania z kosztem kredytu inwestycyjnego, gdzie nie tylko parametr kosztu nie jest konkurencyjny, ale jest też ograniczenie okresu kredytowania.

Wyszczególnienie	Kredyt preferencyjny - program "Prosument"	Kredyt inwestycyjny - każdy bank
kwota kredytu	100 000,00	100 000,00
okres kredytowania	7 lat	7 lat
oprocentowanie	1,0%	3,15%
prowizje i opłaty	6,0%	0,5%
koszt kredytu	9 458 PLN	11 393 PLN
% koszt kredytu	9,46%	11,39%

W kredycie inwestycyjnym okres kredytowania można wydłużyć co w przypadku kosztu rzędu kilkaset tysięcy złotych ma znaczenie dla kredytobiorcy takiego jak gospodarstwo domowe. Tym bardziej, że maksymalny okres kredytowania 7 lat jest zbyt krótki vs. czas zwrotu z inwestycji.

Wymagana wysoka jakość instalowanych urządzeń, w tym „gwarancja producenta urządzeń na co najmniej 5 lat od daty zakupu”, co do założeń w pełni zrozumiała. Ale w sytuacji gdy obecnie gwarancje na większość rozwiązań (poza kolektorami słonecznymi wynoszą 1-2 lata, ten warunek będzie trudny do uzyskania bez dodatkowej dopłaty przez klienta. Czyli *de facto* wpłynie to na dodatkowe podrożenie inwestycji, a w założeniach programu nie ma możliwości wygenerowania przez beneficjenta żadnej nadwyżki finansowej na zapłatę „za jakość” i inne społecznie i gospodarczo zasadne dodatkowe, dotychczas nie stosowane, elementy mikroinstalacji OZE jak liczniki (najlepiej od razu z funkcją zdalnego odczytu) czy magazyny energii.

rozd. 9. Koszty kwalifikowane

Koszty kwalifikowane nie uwzględniają kosztów przygotowania projektu, co w przypadku np. stosunkowo prostych proceduralnie inwestycji takich jak kolektory słoneczne, dla wspólnot mieszkaniowych może stanowić 2-3% wartości inwestycji. W przypadku niektórych przedsięwzięć (małe elektrownie wiatrowe, mikrobiogazownie) koszty przygotowania projektu/inwestycji mogą przekraczać 10% (por. opracowanie IEO dla Ministerstwa Gospodarki „Analiza możliwości wprowadzenia systemu FIT tariff dla mikro- i małych instalacji OZE”, ‘2012). Pominięcie tych kosztów negatywnie wpłynie na jakość rozwiązań i ich efekty ekonomiczne i ekologiczne.

rozd. 10. Procedura wyboru przedsięwzięć

W myśl podpunktu 4 inwestor musi sam sfinansować całe przedsięwzięcie, a dopiero potem dostanie kredyt (przed wypłatą kredytu wymagany jest dokument potwierdzający końcowy odbiór instalacji).

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej

Adres rejestrowy:
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

Nr konta: 87 1060 0076 0000 3380 0003 0731

Adres korespondencyjny:
ul. Mokołowska 4/6
00-641 Warszawa

www.zpfeo.org.pl
zpfeo@zpfeo.org.pl
tel. (22) 875-86-78

Załącznik nr 4 do Programu Priorytetowego (wymagania techniczne)

Na obecnym etapie prac nad programem priorytetowym, z uwagi na powyższe uwagi o charakterze ogólnym i szczegółowym, które w zasadniczy sposób wpływają na możliwości techniczne, ZP FEO nie odnosi się szczegółowo do wymogów technicznych. Ogólne założenia w tym zakresie zostały przekazane wcześniej do NFOŚiGW. Część wymogów dalej wymaga doprecyzowania po przyjęciu zasadniczych rozstrzygnięć prawnych, w tym w tzw. „małym trójkącie”. Dotyczy to np. kwestii związanych z certyfikacją instalatorów (punkt II podpunkty 2 i 3 załącznika 4), np. obecnie nie wiadomo kto jest „producentem” instalacji np. PV, mogącym autoryzować wykonawcę. Wątpliwości, przynajmniej na początku realizacji programu, mogą budzić wymagane sprawności kotłów na biomasę; sprawności 88% wymagana przy kotłach automatycznych jest bardzo wyśrubowana, ale 82% dla kotłów o załadunku ręcznym wydaje się nawet na samym początku realizacji programu zaniżona. Doprecyzowania wymagają maksymalne poziomy kosztów kwalifikowanych, np. należałoby zróżnicować maksymalny poziom kosztów kwalifikowanych dla różnych typów pomp ciepła. Na tym etapie nie są to jednak kwestie zasadnicze i można je doprecyzować w dowolnym momencie (ZP FEO zgłasza w tym zakresie wolę współpracy).

Ważniejszą kwestią do systemowego rozstrzygnięcia wydają się obecnie wymogi techniczne dotyczące pomiarów (ilości ciepła i energii elektrycznej produkowanych z mikroinstalacji i zużywanymi), powiązania wyników pomiarów z efektami i systemem zapewnienia jakości oraz zasad monitorowania efektów programu, w tym wpisania programu w nową Strategię NFOŚiGW do 2016 roku. Zamieszczona w strategii analiza SWOT w części dot. systemu finansowania mówi, że za istotną, negatywną cechę, można uznać brak jednolitego systemu ewidencjonowania efektów ekologicznych, umożliwiając ich właściwe raportowanie i rozliczanie. ZP FEO zgadza się z tą diagnozą, podobnie jak ze wskazaniem w Strategii Funduszu, że słabszymi stronami są niedopracowany system kwantyfikacji i rejestrowania efektów ekologicznych oraz wymagający poprawy system komunikacji z beneficjentami, w tym procedur konsultacji, a także oceny działań NFOŚiGW przez beneficjentów. Program „Prosument”, o ile bazować będzie na „wygasających dotacjach” (patrz powyższe „uwagi ogólne”) jest wręcz doskonałym miejscem do podjęcia próby kompleksowego, modelowego rozwiązania ww. problemów. Poniższe wstępne propozycje przedstawiamy przy założeniu, że beneficjent uzyskuje w ramach programu odpowiednie warunki finansowe w odniesieniu do całości inwestycji i ma zapewnioną opłacalność.

Proponowana obecnie w programie próba wyliczenia efektów ekonomicznych na podstawie mocy zainstalowanej jest oczywiście obciążona dużym błędem i nie motywuje do rzeczywistej poprawy jakości, gdyż beneficjent nie ma pełnej świadomości tego problemu, a producenci urządzeń i instalatorzy mają ograniczone możliwości diagnostyki. Dlatego wzrasta ilość problemów serwisowych (dotyczy to zresztą nie tylko branży OZE). Postulujemy (w przypadku wykorzystania dotacji jako instrumentu pozwalającego na zapewnienie jakości i finansowania systemowych rozwiązań w tym zakresie przez firmy) aby wymagania instalacji liczników energii cieplnej i/lub elektrycznej rozszerzyć o funkcję zdalnego odczytu zarówno przez instalatora producenta, ale z dostępem do tej informacji przez beneficjenta i Fundusz. Rozwiązania te same w sobie nie przyniosą przełomu. Powinny być uzupełnione rekomendowanym (w ramach informacji o programie) wzorem umów na zakup i montaż mikroinstalacji dających możliwość gwarantowania minimum wydajności mikroinstalacji. Tylko rozwiązania systemowe, łącznie z instalacją w przemyślanym sposobie liczników i magazynów energii, może przynieść oczekiwane efekty, a nie tylko koszty, które nie będą miały źródła pokrycia w przychodach/oszczędnościach. Chętnie włączymy się w tego rodzaju prace.

Z wyrazami szacunku

PREZES ZP FEO

(-)

Grzegorz Wiśniewski

Związek Pracodawców Forum Energetyki Odnawialnej

Adres rejestrowy:

ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

Nr konta: 87 1060 0076 0000 3380 0003 0731

Adres korespondencyjny:

ul. Mokołowska 4/6
00-641 Warszawa

www.zpfeo.org.pl
zpfeo@zpfeo.org.pl
tel. (22) 875-86-78